

IR-REGOLI QEGHDIN HEMM BIEX JINKISRU?

EDWARD SCICLUNA / Ministru tal-Finanzi

Il-Ministru għall-Finanzi Malti Edward Scicluna flimkien mal-Ministri għall-Finanzi Taljan u Olandiż Pier Carlo Padoan u Jeroen Dijsselbloem

Kull għaqda jew organizzazzjoni serja titmexxa skont regoli miktubin. Regoli li kull membru jkun rahom minn qabel u li probabilment ikun ittiehed vot dwarhom. Dawn ir-regoli, imbagħad isibu ruħhom miktubin fi statut ta' dik l-għaqda jew organizzazzjoni sabiex jigu osservati mill-istess membri.

Xi minn daqqiet issib ukoll li l-istatut jipprovdi għal pieneni għal min jikser dawn ir-regoli. Din is-sistema li wiehed jimxi skont regoli miktubin u li kulhadd jafhom hija l-bazi ta' dik li ngħidulha s-saltna tad-dritt, jew kif inhi magħrufa bl-Ingliż, the rule of law. Dan iwassal għal governanza tajba, good governance.

L-Unjoni Ewropea taħdem bl-istess mod, għalkemm b'mod ferm aktar ikkompikat. Dan għax hemm 28 pajjiż li bejniethom qablu li jsegwu regoli komuni għal firxa wiesgħa ta' oqsma bħal pereżempju l-ambjent, l-ekonomija, il-kummerċ, is-saħħa u l-edukazzjoni u allura minhabba f'dawn l-oqsma, speċjalment dak tal-ekonomija, l-UE għandha regoli iebesha għall-membri tagħha. Biex aktar nikkompikaw l-affarijiet, jeżistu sett ta' regoli oħra għal dawk il-membri li għandhom il-munita ewro.

Biex tirnexxi din l-unjoni monetarja, bil-fors kien hemm bżonn li jkun hemm regoli aktar stretti mis-sett ta' regoli li jridu jsegwu l-pajjiżi l-oħra li għalkemm huma membri fl-UE, ma jużawx l-ewro. Dawn ir-regoli qegħdin hemm sabiex iż-żona ewro tibqa' kemm jista' jkun kompatta.

F'dan l-ambitu, importanti hafna li jkollna governanza tajba dwar l-infieq tal-gvern, jigi fieri li d-djun ma jikbrux u jibqgħu fuq livelli moderati filwaqt li jitnaqqas id-defiċit. Snin ilu iżda gara li meta Franza u l-Germanja kisru r-regola li d-defiċit m'għandux ikun aktar minn 3% tal-Prodott Gross Domestiku, dawn irraġunaw li hemm bżonn li r-regoli ikunu flessibbli. Allura hadd ma kkundannahom u hadd ma giegħlhom isofru l-konsegwenzi, għax huma pajjiżi kbar u b'saħħithom.

Wara l-kriżi hdimna mod ieħor. Niftakar li meta kont Membru tal-Parlament Ewropew, għaddejna sitt regoli li bdew jissejhu s-Six Pack u aktar tard għaddejna żewġ regoli oħra msejha t-Two-Pack, li għalkemm kona opponejnihom għax emminna li se jgħibu l-awsterità, kif fil-fatt gara, il-magħġoranza tal-Parlamentari Ewropej qablu magħ-

hom.

Għall-bidu kien hemm impenn li nimxu ma' dawn ir-regoli bil-pinna u l-klamar. Niftakru li dawn ir-regoli kellhom pieni marbutin magħhom għal min ma jagħmilx sforz biex inaqqas id-defiċit. Dawn il-pieni jinvolvu multi ta' flejjes kbar.

Minbarra r-regoli għall-qasam tal-ekonomija, għandna wkoll dawk għad-dinja tal-finanzi. F'dan il-qasam għandna qafas ta' unjoni bankarja, fejn il-banek jitmexxew permezz ta' sistema centralizzata bbażata fi Frankfurt, il-Germanja, imsejha single supervisor, jigi fieri, regolatur ewlieni li jaħdem permezz ta' network ma' regolaturi finanzjarji nazzjonali fiz-żona ewro sabiex ikun hemm l-istabilità. F'pajjiżna ir-regolatur huwa l-MFSA. Barra minn hekk, għamilna regoli sabiex nevitaw dak li kien jigrri fil-pasat.

Ilkoll niftakru kif meta fallaw il-banek fl-Irlanda, il-gvern t'hemm daħal b'ruħu u għisnu biex isalvavhom, bir-riżultat li spiċċa kważi falla lil pajjiżu. L-Irlanda tant kienet mifnija bid-djun minhabba din l-operazzjoni, li kienet se tegħreq u kellna ntuha l-bail-out biex salvavniha. Maż-żmien daħalna regoli li jippermettu

bail-in biex nevitaw li din is-sitwazzjoni terġa' sseħħ. Il-bail-in ifisser li jekk bank ikun qed ifalli, l-ewwel jitolfu flushom ix-shareholders, imbagħad il-bond holders, u l-gvern jindaħal biss biex jiproteġi lid-depożitanti, jigi fieri lil dawk li kienu tefgħu flushom f'kont bankarju.

Illum il-gurnata il-Kummissjoni Ewropea qed tid-dikjara li Spanja u l-Portugall qegħdin jiksru r-regoli dwar il-baġit li semmejt aktar 'l fuq u li mhux qed jagħmlu s-sforzi meħtieġa biex inaqqsu d-defiċit. Filwaqt li fl-aħħar tliet snin Malta rnexxielha tagħmel dan l-isforz, Spanja u l-Portugall m'għamlux l-istess, u issa qed jippruvaw jaraw kif jiffrankaw il-multi ta' miljuni ta' ewro li suppost għandhom ihallsu skont ir-regolamenti.

Min-naħa l-oħra għandna l-Italja li għandha djun bankarji enormi, allegatament stmati li jlaħħqu t-€360 biljun f'non performing loans. Dan ifisser li hemm b'kemm jiswew €360 biljun f'self li l-banek mhux qegħdin ihallsu imgħaxx fuqhom, li jfisser li l-Italja għandha bosta banek li parti mill-assi tagħhom m'għandhomx valur. Skont ir-regoli l-godda li domna nid-diskutuhom u ninne-

gozzjawhom sena u nofs u li għaddejnihom mill-parlamenti nazzjonali kollha, suppost tiskatta l-bail-in għal dawn il-banek Taljani. Dan isir sabiex jissahħu l-banek, però biex isir dan, ikollhom jitolfu flushom ix-shareholders.

Iżda l-Italja ma tridx toqgħod għal dawn ir-regoli, bil-Prim Ministru Taljan jinsisti li mhux se jaċċettahom.

Jigifieri, minbarra l-kwistjoni tal-Brexit, l-Ewropa qed taffaċċja mument meta trid tieħu deciżjoni kbira. Id-domanda li kulhadd qed jistaqsi hi, "allura r-regoli mhux qegħdin hemm biex nobduhom?" Jiena ngħid li dan huwa veru, però hemm il-biża' li fid-dawl ta' dak li gara bil-Brexit, jekk l-Ewropa tkun wisq iebesha fid-deciżjonijiet tagħha, jaf tnaffar aktar nies milli jappoggjaw partiti moderati u li b'hekk issahħaħ lill-partiti estremisti. Dawn il-partiti, li bosta minnhom huma ewroxettiċi jirraġunaw li l-Ewropa qiegħda hemmhekk bil-frosta f'idha lesta biex issawwat lill-pajjiżi membri, u allura meta l-Ewropa veru tuża l-frosta, jew thedded li tużaha, dawn il-partiti jirnexxielhom jikkonvinċu aktar nies biex jappoggjawhom.

Prezentement, fl-Ewropa qed niffaċċjaw sitwazzjoni fejn il-partiti moderati li ssoltu jkunu fil-gvern qed jitolfu l-poter u l-appogg tal-magħġoranza minhabba li qegħdin jissahħu l-partiti estremisti. Dan jista' jwassalna għal aktar kaos fi hdan l-Unjoni Ewropea.

Din hija kwistjoni serjissima li l-ministri tal-finanzi kollha Ewropej qegħdin noqogħdu attenti ferm kif nitrattawha. Jiena ġejt ikkwotat ngħid li għandna nużaw is-sens komun. Filwaqt li jekk se noqogħdu niksru r-regoli, wiehed jista' jaqbad u jzarmahom mill-ewwel, irridu naraw li jekk noħorgu ċertu penaltajiet, dawn għandhom isiru b'moderazzjoni għax jekk inkunu wisq rigidi u stretti, se nispiċċaw biex noħolqu aktar kaos milli ordni fl-Ewropa.

Li hu żgur hu, li l-istorja għadha ma spiċċatx hawn.